

FÁTIMA LUZ E PAZ

Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej
w Fatimie

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Kwartalnik

Rok 12

55

Moje Niepokalane Serce będzie twoją ucieczką i drogą, która doprowadzi cię do Boga

Rok Jubileuszowy

Duch obchodów stulecia pozostanie obecny w Sanktuarium po zakończeniu roku 2017 / Ks. Carlos Cabecinhas

Przez siedem lat (2010-2017) Sanktuarium Fatimskie z ogromnym zaangażowaniem prowadziło bogaty cykl obchodów upamiętniających stulecie objawień Matki Boskiej. Uczestnictwo w różnorodnych inicjatywach Sanktuarium przekroczyło nasze najśmielsze oczekiwania! Najtrudniej ocenić to, co w istocie najważniejsze: duchowe przeżycia pielgrzymów i trwałe ślady, jakie pozostawią one w ich życiu.

Świętujemy stuletnią historię Fatimy, upamiętniamy ją i dziękujemy Bogu za dary zesłane poprzez wydarzenia fatimskie, podejmujemy zobowiązanie do wypełnienia orędzia Maryi. Kończąc i podsumowując obchody setnej rocznicy objawień podkreśliły dwa zasadnicze wymiary, jakie pozostawiają one na przyszłość.

Pierwszy z nich to wzrost międzynarodowego znaczenia Fatimy. Stulecie objawień w sposób niezwykle istotny podkreśliło światowy wymiar tego sanktuarium. Wielość krajów pochodzenia pielgrzymów, którzy – co roku – przybywają do Fatimy, pokazuje, że jest to de facto sanktuarium globalne. I jeśli w przeszłości nie było to jeszcze dla kogoś całkowicie oczywiste, to w roku stulecia fakt ten nie ulega najmniejszej wątpliwości. W żadnym innym momencie stuletniej historii Fatimy określenie tego maryjnego sanktuarium jako „ołtarza świata” nie było bardziej słuszne i oczywiste.

Drugi znaczący wymiar obchodów stulecia to odnowienie i pogłębienie zrozumienia orędzia fatimskiego. To aspekt szczególnie ważny i stanowi on istotną schedę dla przyszłych studiów nad orędziem. Pozwolił nam on na wskazanie kluczowych tematów orędzia i jego nowe odczytanie, które prowadzi do wizji całościowej i współczesnej. Program celebrowania stulecia uwypuklił dwa fundamentalne aspekty orędzia Matki Boskiej: mistyczny wymiar przeżywania wiary i wymiar profetyczny – oba ukazują wpływ orędzia na życie chrześcijan.

Zakończenie obchodów stulecia objawień stawia przed Sanktuarium Fatimskim nowe wyzwania. 3 grudnia, w dniu inauguracji w Sanktuarium nowego roku duszpasterskiego, rozpoczniemy nowy, trzyletni cykl z własnym programem tematycznym, który będzie kontynuacją cyklu obchodów stulecia objawień.

Sanktuarium rozwija więź ze światem za pomocą Internetu

Orędzie fatimskie obecne w mediach społecznościowych

Ponad milion sześćset tysięcy osób odwiedziło Facebooka Sanktuarium Fatimskiego / Sandra Dantas

Między 8 a 14 października ponad milion sześćset tysięcy osób śledziło na Facebooku wydarzenia związane z międzynarodową pielgrzymką rocznicową. W tych dniach na profilu Sanktuarium Fatimskiego pojawiło się 25 wpisów dotyczących różnych wydarzeń, w tym między innymi informacje o pokazie *video mappingu* i o uroczystej sesji kończącej obchody stulecia objawień.

Najczęściej wyświetlanym postem był film z przesłaniem, jakie papież Franciszek skierował do pielgrzymów uczestniczących 13 października we Mszy św. międzynarodowej w Cova da Iria. Obejrzały go 1 051 322 osoby, a udostępniło – 10 714. Głównymi odbiorcami tego wpisu były kobiety między

dzy 35 a 54 rokiem życia.

Warto podkreślić, że dwa główne wydarzenia towarzyszące zakończeniu obchodów stulecia objawień – spektakl *video mappingu* i uroczysta sesja w bazylice Matki Boskiej Różańcowej – były transmitowane na żywo na Facebooku Sanktuarium Fatimskiego. Post dotyczący pokazu *video mappingu* miał ponad 356 tysięcy odsłon.

Sanktuarium Fatimskie jest obecne na Facebooku od 2012 r. Od tego czasu widoczny jest stały wzrost zarówno liczby umieszczanych na stronie wpisów, jak i obserwujących je osób (o ponad 100 tysięcy śledzących między 2016 a 2017). Obecnie profil Sanktuarium na Facebooku obserwuje 853 222 osób.

Pokój głównym tematem ostatniej pielgrzymki międzynarodowej w roku stulecia objawień

Bp António Marto podkreślił znaczenie modlitwy różańcowej / Carmo Rodeia

Obchody stulecia potwierdzają międzynarodowy wymiar Sanktuarium Fatimskiego

Biskup António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, który przewodniczył ostatniej międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w roku stulecia objawień, podkreślił, że orędzie fatimskie jest przesłaniem pokoju, skierowanym do świata stojącego obecnie w obliczu zagrożenia wojną nuklearną. Do dziesiątek tysięcy osób zgromadzonych podczas październikowych uroczystości biskup mówił: „Utrzymują się napięcia między wielkimi mocarstwami, trwają konflikty składające się na «trzęcią wojnę światową w kawałkach». Dlatego – zarówno rozpoczynając, jaki i kończąc pielgrzymkę – bp Marto zwracał szczególną uwagę na zagadnienie pokoju: „Pokój to główny temat orędzia fatimskiego. Matka Boska, prosząc

o codzienne odmawianie różańca w intencji pokoju, pragnie – poprzez modlitwę – mobilizować wszystkich tych, którzy są gotowi do podjęcia aktywnego zobowiązania na rzecz pokoju”. Bp António przypomniał apel o pokój wygłoszony w Fatimie w 1967 r. przez papieża Pawła VI.

Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy powiedział również: „W czasach, w których doświadczamy swoistej obojętności religijnej, swego rodzaju kulturowej eliminacji Boga, Maryja zaprasza nas do odkrywania upodobania w Bogu, zachwytu Bogiem i Jego pięknem, do głoszenia, jak wielki jest Bóg”. Za najważniejsze wyzwanie, jakie w przyszłości stoi przed Fatimą i całym chrześcijaństwem dostojnik uznał uczynienie Boga obecnym w życiu ludzi i

podkreślał: „Miłosierdzie Boga jest potężniejsze niż siły zła”.

Wspominając majową wizytę Ojca Świętego, biskup przypomniał jego słowa wygłoszone w Cova da Iria: „Papież Franciszek powtarzał: «Mamy Matkę!»! Pozwolę sobie dodać – tak, mamy Matkę: czułą i miłosierną, troskliwą i chroniącą ubogich, cierpiących, pokornych i poniżanych, prześladowanych, samotnych, opuszczonych i odrzuconych przez kulturę obojętności, która mówi: co mnie obchodzi drugi człowiek, nich każdy zajmie się sobą!”.

Biskup diecezji Leirii-Fatimy podkreślił również znaczenie różańca jako sposobu na uproszenie daru pokoju dla świata: „Różaniec jest środkiem ofiarowanym nam przez Najświętszą Maryję Pannę, abyśmy – myśląc o Jezusie i rozważając Jego życie – kochali Go i zawsze wiernie za Nim podążali”.

Tysiące pątników z Portugalii i 45 innych krajów przybyło do Fatimy, aby świętować uroczyste zakończenie obchodów setnej rocznicy objawień. Październikowa pielgrzymka (upamiętniająca szóste objawienie Matki Boskiej pastuszkom, podczas którego miał miejsce tak zwany „cud słońca”) przebiegała pod hasłem „Maryja, Gwiazda Ewangelizacji”.

Od maja do października 2017 r. w Wydziale do spraw Pielgrzymów Sanktuarium Fatimskiego zgłoszono 4 986 grup, co stanowi wzrost o 285% w porównaniu z analogicznym okresem roku 2016 (1 745 grup); wśród nich było 1 191 grup z Portugalii (w 2016 r. 1 092 grup).

W przesłaniu na zakończenie obchodów stulecia objawień

Orędzie Ojca Świętego pokazano na ekranach na Placu Modlitwy / Carmo Rodeia

Papież Franciszek skierował przesłanie do pielgrzymów, zebranych 13 października w Cova da Iria na Mszy św. międzynarodowej, kończącej obchody stulecia objawień fatimskich. Wystąpienie Ojca Świętego wyświetlono na ekranach ustawionych na Placu Modlitwy.

Papież – pokazując różaniec, który miał w kieszeni – mówił do pątników:

„(...) chcę wam dać pewną radę: nigdy nie porzucajcie różańca! Nigdy nie porzucajcie różańca – odmawiajcie różaniec, tak jak Ona o to prosiła”.

Ojciec Święty apelował: „I nigdy nie oddalajcie się od Matki. Jak dziecko blisko matki czuje się bezpieczne, tak i my czujemy się bardzo bezpieczni pod opieką Maryi. Ona jest naszą opoką”.

W wygłoszonym po hiszpańsku orędziu

papież Franciszek pozdrowił wszystkich zgromadzonych w Sanktuarium pielgrzymów, którzy przybyli, aby świętować zakończenie obchodów setnej rocznicy objawień Przenajświętszej Dziewicy Maryi w Fatimie i wspominał swoją pielgrzymkę w maju: „Wciąż noszę w sercu wspomnienie odbytej pielgrzymki i błogosławieństw, jakimi Matka Boska zechciała w tym dniu obdarzyć mnie i Kościół”.

Prezydent podkreśla rolę Fatimy w postrzeganiu Portugalii na świecie

Biskup Leirii-Fatimy mówi o nieprzemijającej aktualności orędzia / Carmo Rodeia

13 października w bazylice Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy odbyła się sesja kończąca obchody setnej rocznicy objawień fatimskich. Podczas sesji przemawiali biskup diecezji Leirii-Fatimy i prezydent Republiki Portugalskiej, którzy podkreślali rolę Fatimy, jako miejsca istotnego dla postrzegania Portugalii na świecie oraz znaczenie przekazanego tu orędzia pokoju i solidarności.

Biskup António Marto zauważył, że stulecie objawień Matki Boskiej w Cova da Iria to „wyjątkowy, historyczny moment dla Fatimy, dla Kościoła i dla Portugalii”. Mówił także o narodach, które w ciągu tych stu lat „znalazły w Fatimie nadzieję, która dodawała im sił”. Zwrócił również uwagę na to, że orędzie fatimskie dotyka głębi człowieczeństwa, całej prawdy o tajemnicy człowieka: „Jest wiele dróg, prowadzących do tego miejsca, które skrywa pamięć o obecności Boga. Pielgrzymi przybywają tu ze wszystkich stron świata i ze wszystkich najgłębszych zakątków człowieczeństwa”.

Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy przypomniał realizowany przez ostatnie siedem lat program przygotowujący do obchodów stulecia, który był skierowany do szerokich rzesz odbiorców oraz zapowiedział nadchodzący teraz czas dziękczynienia za Fatimę, która „rozprzestrzeniła się na cały świat, niosąc światło i nadzieję”.

Przypomnijmy, że siedmioletni okres przygotowania do 100. rocznicy obja-

Bp António Marto i prezydent Marcelo Rebelo de Sousa podkreślili znaczenie orędzia fatimskiego

wień był odpowiedzią na wezwanie, wypowiedziane tu 13 maja 2010 r. przez papieża Benedykta XVI: „Oby te siedem lat, które dzielą nas od setnej rocznicy objawień, przyspieszyły zapowiedziany triumf Niepokalanego Serca Maryi na chwałę Przenajświętszej Trójcy”.

Prezydent Marcelo Rebelo de Sousa docenił rolę Fatimy w postrzeganiu Portugalii na świecie i zachęcał: „Niech orędzie fatimskie, orędzie pokoju, orędzie braterstwa, orędzie solidarności, orędzie człowieczeństwa, orędzie miłości we jej różnorodnych wymiarach, inspiruje nas wszystkich, inspiruje spo-

łeczeństwo portugalskie, inspiruje całą ludzkość teraz i w przyszłości”. Prezydent podkreślił także, że obecności Fatimy w historii kraju to przede wszystkim możliwość spotkania się, na przestrzeni tych stu lat, milionów Portugaliek i Portugalczyków.

Na zakończenie sesji odbył się koncert, podczas którego Chór i Orkiestra Fundacji Gulbenkiana pod dyрекcją Joany Carneiro wykonały po raz pierwszy utwory *Salve Regina* Eurico Carrapatoso i *The Sun Danced* Jamesa MacMillana.

Rok jubileuszowy w Fatimie zakończy się 26 listopada.

papież zachęca pielgrzymów, aby odmawiali różaniec

„Drodzy Bracia!

W dniu, w którym świętujecie zakończenie obchodów stulecia objawień Przenajświętszej Dziewicy Maryi w Fatimie, pragnę was pozdrowić i przekazać wam moje błogosławieństwo.

Wciąż noszę w sercu wspomnienie odbytej pielgrzymki i błogosławieństw, jakimi Matka Boska zechciała w tym dniu obdarzyć mnie i Kościół. Nigdy nie ulegajcie

strachowi! Bóg jest ponad wszystkie nasze bolączki i bardzo nas kocha. Idźcie zawsze do przodu! I nigdy nie oddalajcie się od Matki. Jak dziecko blisko matki czuje się bezpieczne, tak i my czujemy się bardzo bezpieczni pod opieką Maryi. Ona jest naszą opoką.

I na koniec chcę wam dać pewną radę: nigdy nie porzucajcie różańca! Nigdy nie porzucajcie różańca – odmawiajcie róża-

niec, tak jak Ona o to prosiła.

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. I módlcie się także za mnie.

Dziękuję!”.

Przesłanie papieża Franciszka zarejestrowano 30 września w Watykanie podczas audiencji prywatnej udzielonej przez Ojca Świętego biskupowi diecezji Leirii-Fatimy oraz przedstawicielowi Sanktuarium Fatimskiego.

Polacy ofiarowali Sanktuarium Fatimskiemu monstrancję z wizerunkiem Matki Boskiej

Dar przekazał arcybiskup metropolita krakowski / Cátia Filipe

24 września Sanktuarium Fatimskie otrzymało z rąk metropolity krakowskiego Jego Ekscelencji księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego monstrancję w formie wizerunku Matki Boskiej. Monstrancja „Niewiasta Eucharystii”, przygotowana przez sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Zakopanem i Fundację Aniołów Miłosierdzia, to dar narodu polskiego dla Sanktuarium Fatimskiego z okazji setnej rocznicy objawień.

„Ta monstrancja jest wyrazem zobowiązania narodu polskiego do wypełniania orędzia modlitwy i nawrócenia, przekazanego tu sto lat temu przez Matkę Boską”, powiedział

arcybiskup metropolita Krakowa.

Ofiarowana przez Polaków monstrancja jest wykonana ze złota i srebra, zdobi ją 12 meteorytów i kamień z Księżyca.

Przez wiele miesięcy „Niewiasta Eucharystii” pielgrzymowała po Polsce w intencji pokoju i pojednania – odwiedziła 99 polskich kościołów i sanktuariów. Wreszcie przybyła do Fatimy. To setne miejsce na szlaku pielgrzymkowym stało się jej domem na zawsze.

Metropolita Krakowa arcybiskup Marek Jędraszewski powiedział: „Niech niesie ona Chrystusa wszystkim pielgrzymom, którzy przybywają do tego Sanktuarium. Niech na polskiej ziemi

Fatima i Zakopane zjednoczone poprzez Maryję

pokój panuje, a głos Matki Boskiej i Jej wezwania będą słyszane w naszym kraju”.

Podczas aktu ofiarowania monstrancji grała i śpiewała dziesięcioosobowa kapela góralska z Podhala.

Ambasador Peru w Portugalii odwiedziła Sanktuarium Fatimskie

Maritzie Puertas de Rodríguez
towarzyszyła załoga żaglowca *BAP Unión* / Cátia Filipe

Wicerektor przyjął 50 kadetów, którzy towarzyszyli Maritzie Puertas

31 sierpnia Sanktuarium Fatimskie odwiedziła ambasador Peru w Portugalii pani Maritza Puertas de Rodríguez, której towarzyszył kapitan należący do Szkoły Morskiej żaglowca *BAP Unión* Franz Bittrich, kapelan statku ks. Jimmy Tello oraz załoga, składająca się z 50 kadetów.

Delegację przyjął wicerektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Vítor Coutinho. Goście zwiedzili Sanktuarium i uczestniczyli w Mszy św. w Kaplicy Objawień.

Nie kryjąc radości z tej niezwyklej wizyty ks. Vítor Coutinho powiedział: „Sanktuarium jest gościnne z definicji. Znajdzie się

tu miejsce dla każdego, nie ma murów ani drzwi. Sanktuarium jest przestrzenią otwartą na wszystkie wrażliwości, tu każdy może na swój sposób przeżywać wiarę i kształtować własną duchowość”.

Zwracając się do kadetów ks. Coutinho mówił, że najważniejszą misją wojskowych jest utrzymywanie pokoju, dlatego Sanktuarium Fatimskie przyznaje im szczególne miejsce i obdarza wyjątkowym szacunkiem.

Peru i Portugalia ustanowiły stosunki dyplomatyczne 26 marca 1853 r. na mocy Traktatu o Handlu i Żegludze. Państwa te dynamicznie rozwijają istotne mechanizmy współpracy bilateralnej i międzynarodowej. Ostatnie spotkanie dotyczące dwustronnych konsultacji politycznych odbyło się 14 czerwca tego roku w Limie.

Celem wizyty żaglowca szkolnego *BAP Unión* było potwierdzenie pomyslnie prowadzonej współpracy gospodarczej, handlowej i politycznej między Portugalią i Peru oraz innymi krajami Ameryki Łacińskiej.

Bazylika Matki Boskiej Różańcowej scenerią opowieści w siedmiu aktach

Historia Fatimy opowiedziana przy pomocy muzyki i nowoczesnych technologii

Koncert i projekcja multimedialna wieńczy obchody stulecia objawień / Carmo Rodeia

W nocy 12, 13 i 14 października bazylika Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy pokryła się światłem podczas 14-minutowego spektaklu audiowizualnego, odtwarzającego historyczne i duchowe fundamenty objawień Najświętszej Maryi Panny w Cova da Iria. W zamówionej przez Sanktuarium Fatimskie projekcji multimedialnej „Fatima – czas światła” wykorzystano technikę *video mappingu* z elementami 3D, efekty świetlne i oryginalną ścieżkę dźwiękową. Prezentację przygotowała hiszpańska firma *ACCIONA Producciones y Diseño*. Obejrzało ją około 300 tysięcy osób, a transmisje na portalach społecznościowych obserwowało ponad milion ludzi.

Mierząca 140 metrów długości i 58 metrów wysokości fasada bazyliki Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy stała się ekranem projekcyjnym o powierzchni 3100 m². Na frontonie świątyni opowiedziano historię, której celem było rozpalenie w sercu każdego wiernego światła Fatimy. Spektakl, oparty na doświadczeniach tysięcy pielgrzymów, którzy co roku nawiedzają to Sanktuarium, składał się z siedmiu

Występ śpiewaczki Elisabete Matos oraz Chóru i Orkiestry Fundacji Gulbenkiana pod dykcją Joany Carneiro

scen: „Blask Bożego światła”, „Niepokalane i zwycięskie Serce Maryi prowadzi do Boga”, „Kościół wyśpiewuje fatimskie orędzie”, „Pielgrzymkowe drogi”, „W Fatimie brzmi orędzie pokoju dla świata”, „W Fatimie wielbimy Boga, który jest blisko człowieka” i „Fatima rozświetla nasze serca”.

13 września po południu w bazylice

Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy odbył się koncert w wykonaniu Orkiestry i Chóru Fundacji Gulbenkiana pod dykcją Joany Carneiro, z udziałem sopranistki Elisabete Matos. W pierwszej części występu miała miejsce światowa prapremiera utworów *Salve Regina* Eurico Carrapatoso i *The Sun Danced* Jamesa MacMillana.

Relikwia św. Jana Pawła II w Sanktuarium Fatimskim

Przez dwa dni relikwia była wystawiona w kaplicy Zmartwychwstania Jezusa / **Cátia Filipe**

21 i 22 października Sanktuarium Fatimskim gościło relikwie św. Jana Pawła II. Był to fragment tkaniny z zakrwawionej sutanny, którą papież miał na sobie 13 maja 1981 r. na Placu św. Piotra podczas zamachu, w którym omal nie zginął. Relikwia przybyła do Fatimy dzięki Postulacji procesu kanonizacyjnego papieża-Polaka.

Powitanie relikwii odbyło się w sobotę 21 października w kaplicy Zmartwychwstania Jezusa. Podczas uroczystości, w której udział wzięło bardzo wielu pielgrzymów, odczytano spisana przez siostrę Łucję trzecią część tajemnicy fatimskiej. Następnie rozważano znaczenie relikwii krwi i odmówiono modlitwę, którą papież Jan Paweł II wypowiedział w maju 1982 r., kiedy po raz pierwszy odwiedził Sanktuarium w Fatimie i poświęcił świat Niepokalanemu Sercu Maryi.

Przez dwa dni relikwia była wystawiona w kaplicy Zmartwychwstania Jezusa w podziemiach bazyliki Trójcy Przenajświętszej.

22 października, w dniu liturgicznego wspomnienia św. Jana Pawła II, odprawiono Mszę św. w bazylice Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy. Na uroczystości obecni byli akolici, którzy służyli przy ołtarzu podczas wizyt polskiego papieża w Fatimie w 1982, 1991 i 2000 r. Eucharystii przewodniczył bp António Carlos Cruz z diecezji Caicó w Brazylii.

Kapelan Sanktuarium ks. Sérgio Henriques mówił pielgrzymom, którzy szczerze wypełnili bazylikę Matki Boskiej Różańcowej, o szczególnym znaczeniu relikwii św. Jana Pawła II, nazywając papieża-Polaka „darem dla historii i dla świata”. Ks. Henriques dodał, że każdy z nas powinien „uczestniczyć w życiu ludzkości, być człowiekiem wśród ludzi i umieć doceniać piękno świata”. Odnosząc się do aktualnej sytuacji społecznej, przypomniał słowa Jana Pawła II dotyczące możliwości dostosowania praktyki politycznej do nauk płynących z Ewangelii.

Obecność relikwii świętego papieża w

Relikwia była wystawiona w Sanktuarium przez dwa dni

Sanktuarium Fatimskim jest świadectwem głębokiej więzi łączącej Jana Pawła II z Fatimą i stanowi wydarzenie uświetniające jubileusz setnej rocznicy objawień Matki Boskiej w tym miejscu.

Od 1 listopada w Sanktuarium obowiązuje zimowy program uroczystości

Niedzielną Mszą św. o 11.00 w bazylice Trójcy Przenajświętszej / **Sandra Dantas**

Od 1 listopada w Sanktuarium Fatimskim zaczyna obowiązywać zimowy program uroczystości.

Najważniejsze zmiany dotyczą Mszy świętych w językach obcych. Nie będą odprawiane Msze św. po włosku o godz. 8.00 i po angielsku o godz. 15.30. Niedzielną Mszą św., która w okresie letnim jest celebrowana na Placu Modlitwy, teraz będzie się odbywała w bazylice Trójcy Przenajświętszej.

Program uroczystości można znaleźć na

oficjalnej stronie Sanktuarium Fatimskiego (www.fatima.pt).

Program uroczystości w Kaplicy Objawień od listopada do Wielkanocy:

10.00 – RÓŻANIEC w niedziele i święta

12.00 – RÓŻANIEC od poniedziałku do soboty

12.30 – MSZA ŚW.

14.00 – GODZINA WYNAGRODZENIA Niepokalanemu Sercu Maryi, w soboty i niedziele (z wyjątkiem niedziel w Wielkim Poście)

16.00 – RÓŻANIEC w niedziele i święta

18.30 – RÓŻANIEC

19.15 – MSZA ŚW. po hiszpańsku, w soboty

21.30 – RÓŻANIEC, po którym odbywa się procesja ze świecami na Placu Modlitwy (procesja ze świecami odbywa się codziennie aż do początku Adwentu; od Adwentu do Wielkanocy – procesje tylko w soboty i 12 dnia miesiąca; do początku Adwentu w czwartki po różańcu odbywa się procesja eucharystyczna).

Sanktuarium Fatimskie przyłączyło się do projektu „Różaniec do granic”

W Lizbonie setki osób zgromadziły się na modlitwie w intencji pokoju / **Carmo Rodeia**

7 października Lizbona przyłączyła się do akcji „Różaniec do granic”, która w tym mieście zgromadziła setki osób na wspólnej modlitwie w intencji pokoju. Do inicjatywy przyłączyło się także Sanktuarium Fatimskie.

Wspólna akcja Fundacji PKwP i projektu „Szopka w mieście” (działającego pod patronatem patriarchatu lizbońskiego), zadziwiła przechodniów, którzy znaleźli się

przy Pomniku Odkryć Geograficznych, gdzie ustawiono figurę Matki Boskiej Fatimskiej.

Modlitwie przewodniczył Jego Ekscelencja Nuno Brás, biskup pomocniczy patriarchatu Lizbony. W swoim wystąpieniu bp Brás prosił o modlitwę za ludzi cierpiących i zwrócił uwagę na emigrantów, którzy przybyli do Portugalii w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Apelował, aby

wszyscy oni zostali przyjęci z dobrocią i chrześcijańską miłością: „Niech znajdą tu wspólnoty ludzi wierzących, którzy będą umieli mówić im o wierze i przyjąć ich we wspólnocie chrześcijan”.

Modlitwa „Różaniec do granic” odbywała się w łączności z Kościołem w Polsce (gdzie uczestniczyło w niej 20 diecezji i ponad 200 parafii) oraz z katolikami na Słowacji i w Czechach.

Spotkanie *Réseau Marial Européen* w Sanktuarium Fatimskim

Do Fatimy przybyło 21 rektorów sanktuariów należących do Europejskiej Sieci Sanktuariów Maryjnych / **Cátia Filipe**

Rektorzy sanktuariów maryjnych przybyli do Fatimy w roku jubileuszu stulecia objawień Matki Boskiej

Od 26 do 29 września Sanktuarium Fatimskie gościło 21 rektorów sanktuariów należących do organizacji *Réseau Marial Européen*.

Réseau Marial Européen (Europejska Sieć Sanktuariów Maryjnych) została założona przez biskupów i rektorów sanktuariów w Loreto, Częstochowie, Lourdes, Altötting i Fatimie. Powodami powstania Sieci Sanktuariów były m.in. obserwowania na początku trzeciego tysiąclecia (we wszystkich religiach) dynamiczny rozwój zjawiska pielgrzymowania, zniesienie granic oraz potrzeba utworzenia struktur współpracy między europejskimi sanktuariami maryjnymi. Wśród duchowych przyczyn ustanowienia *Réseau* wymienio-

no także: profetyczną rolę Maryi w procesie nowej ewangelizacji, potrzebę dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego oraz konieczność wspólnej pracy na rzecz rozwoju duchowości Europy.

Pierwsze, otwierające realną komunikację między sanktuariami, spotkanie Europejskiej Sieci Sanktuariów Maryjnych odbyło się w 2003 r. w Lourdes. Różnorodne doświadczenia teologiczne i duszpasterskie pomagają sanktuariom we wzajemnej refleksji i podejmowaniu inicjatyw, służących wypełnianiu misji powierzonej im przez Boga.

W roku jubileuszu 100-lecia objawień Matki Boskiej w Cova da Iria, doroczne spotkanie *Réseau Marial Européen* odbyło się

w Sanktuarium Fatimskim. W Fatimie rektorzy sanktuariów uczestniczyli w modlitwie, refleksji i formacji; był też czas na nieformalne spotkania i rozmowy.

Do Europejskiej Sieci Sanktuariów Maryjnych należy 21 sanktuariów: Altötting (Niemcy), Banneux (Belgia), Brezje (Słowenia), Csíksomlyó (Rumunia), Częstochowa (Polska), Einsiedeln (Szwajcaria), Fatima (Portugalia), Gibraltar, Knock (Irlandia), Levoca (Słowacja), Loreto (Włochy), Lourdes (Francja), Máriapócs i Mátraverebély (Węgry), Marizell (Austria), Marija Bistrica (Chorwacja), Malta, Wilno (Litwa), Walsingham (Anglia), Zaragoza (Hiszpania), Zarvanica (Ukraina).

Samotny żeglarz zabiera w podróż do Aparecidy wizerunek Pani Fatimskiej

Stulecie objawień fatimskich i 300. rocznica Matki Boskiej z Aparecidy / **Carmo Rodeia**

15 października żeglarz Ricardo Diniz otrzymał w Sanktuarium Fatimskim figurę Matki Boskiej, która będzie mu towarzyszyć w podróży do Brazylii. Trwająca ponad miesiąc samotna wyprawa połączy stulecie objawień fatimskich z 300. rocznicą Matki Boskiej z Aparecidy. Figurę poświęcono podczas niedzielnej Mszy św. międzynarodowej na Placu Modlitwy. Ofiarowany przez Sanktuarium Fatimskie, mierzący 70 cm, wizerunek jest repliką figury z Kaplicy Objawień.

Ricardo Diniz przed wyruszeniem w podróż (licząc ponad 4 000 mil morskich, jakie dzielą wybrzeża Portugalii i

Brazylii) przybył do Cova da Iria, a stamtąd udał się na piechotę do Peniche, gdzie figurę wystawiono w kościele św. Piotra. W dniu wypłynięcia, 29 października, ozdobiony kwiatami wizerunek Maryi przeniesiono na pokład jachtu, który zabierze ją do brazylijskiego portu Salvador da Baía.

Z szacunku dla wartości podjętej misji, którą żeglarz uważa za najważniejszą w swoim życiu, w miejscu, gdzie zwykle znajdują się symbole i barwy sponsorów wyprawy, Ricardo Diniz umieścił słowa: „wiera, pokój, miłość” (także po angielsku: „faith, peace, love”).

Ricardo Diniz wypłynął 29 października

Figura pielgrzymująca z Fatimy z bezprecedensową wizytą w Korei Południowej

Przez dwa miesiące figura odwiedziła 14 koreańskich diecezji / ŚAF Korei Południowej

Przez dwa miesiące figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej przebywała w Korei Południowej. W czasie tej bezprecedensowej wizyty odwiedziła 14 koreańskich diecezji.

Peregrynację, która trwała od 22 sierpnia do 13 października, zorganizowali wspólnie Światowy Apostolat Fatimski w Korei i lokalny Kościół katolicki.

Od 22 do 30 sierpnia figura przebywała w Fatimskim Sanktuarium Pokoju, leżącym przy granicy między Koreą Południową a Koreą Północną, gdzie w tym czasie prowadzono nowennę w intencji pokoju w tym regionie świata. Następnie Pani Fatimska odwiedziła: archidiecezję Seulu, diecezje: Uijeongbu, Incheon, Wonju, Daejeon, Cheongju, Jeonju, Masan, archidiecezję Gwangju, diecezję Jeju, 5 kościołów parafialnych w archidiecezji Daegu, diecezje Chuncheon i Uijeongbu oraz

6 zgromadzeń zakonnych, 2 grupy modlitewne i sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Namyang (diecezja Suwon).

13 października, na zakończenie wizyty, odprawiona została Msza św. w hali sportowej Gangseo w Busan. Eucharystii przewodniczył bp Sam Seok (biskup pomocniczy diecezji Busan), który udzielił wiernym błogosławieństwa. Na uroczystość przybyło około 7 000 osób z całego kraju.

Figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej odwiedziła 14 z 16 istniejących w Korei Południowej diecezji. Szacuje się, że podczas tej 50-dniowej pielgrzymki cześć Pani Fatimskiej oddało blisko 55 500 osób.

Przypomnijmy, że figura pielgrzymująca z Fatimy była już w Korei Południowej w 1978 r., w ramach pielgrzymki, podczas której okrążyła cały świat.

Figura pielgrzymująca w narodowym sanktuarium Matki Boskiej z Cardigan

27 maja – uroczystości podczas narodowej pielgrzymki figury w Anglii i Walii / Oliver Abasolo i Barry Pearlman

Figura pielgrzymująca jest ambasadorem pokoju

Pierwszy raz usłyszałem o Fatimie w Teksasie, gdy jeszcze jako dziecko przeczytałem książkę Williama Thomasa Walsh z tytułowaną *Matka Boska Fatimska*.

Nauczyłem się portugalskiego, by móc studiować dokumenty, ale przede wszystkim, żeby zrozumieć mentalność trojga pastuszków. Wraz z żoną wiele razy pielgrzymowaliśmy do Fatimy. Mieliliśmy wiele szczęścia, bo mogliśmy rozmawiać z niektórymi świadkami objawień, między innymi: João Marto – bratem Franciszka i Hiacynty czy Francisco Rosą, członkiem rodziny Łucji. Trudno opisać, jak bardzo byłem

wzruszony, gdy pan Francisco Rosa opowiadał nam o cudzie słońca i mówił: „Słońce spadało, spadało!”.

Fatima to wyjątkowe miejsce. Atmosfera głębokiej duchowości, nastrojów pokoju i poczucie obcowania z czymś nadprzyrodzonym, wypełniają to święte miejsce, przenosząc nas do innego świata. W Fatimie jest się naprawdę na „ołtarzu świata”.

W ostatnich latach różne życiowe okoliczności nie pozwalały nam podróżować. Dlatego uznaliśmy za cudowne to, że Matka Boska nas odwiedziła! Uroczystości w Cardigan rozpoczęły się od odmówienia różańca i Eucharystii, na której ksiądz Phillip Harries powitał figurę pielgrzymującą. Odmówiliśmy modlitwę w intencji Walii i Anglii, a także różne modlitwy o wstawiennictwo. Potem wierni modlili się przed relikwiami św. Franciszka i św. Hiacynty. Następnie zobaczyliśmy prezentację na temat wydarzeń i orędzia fatimskiego, a na zakończenie uczestniczyliśmy w adoracji Najświętszego Sakramentu.

Wystawę czasową Sanktuarium Fatimskiego można teraz oglądać w Internecie

Wirtualne zwiedzanie ekspozycji „Barwy słońca: światło Fatimy we współczesnym świecie” / Carmo Rodeia

Wystawa czasowa Sanktuarium Fatimskiego „Barwy słońca: światło Fatimy we współczesnym świecie” (czynna od 26 listopada 2016 r. do 31 października 2018 r.), która opowiada o „cudzie słońca”, zyskała teraz nowy wymiar. Od 4 października ekspozycję można oglądać online, dzięki jednemu kliknięciu pod adresem <http://www.fatima.pt/pt/pages/exposicoes-temporarias>. Pragnieniem Sanktuarium Fatimskiego jest, aby ta wystawa (podobnie jak pięć poprzednich wystaw czasowych, zorganizowanych w czasie siedmioletniego cyklu przygotowań od obchodów stulecia objawień w latach 2010 do 2017) była dostępna dla jak największej liczby zwiedzających, zarówno w miejscu jej prezentacji, jak i wirtualnie – przez Internet.

W oparciu o wydarzenia historyczne z dnia 13 października 1917 r., bezpośrednie i pośrednie relacje o cudzie słońca oraz różnorodnie inscenizacje dźwiękowe i wizualne, wystawa stara się przedstawić zwiedzającemu sceneryjnie ostatniego objawienia Matki Boskiej w Fatimie. Dzięki wspomnieniom świadków tego wydarzenia goście wystawy uświadamiają sobie, że cud słońca nie był zakończeniem, ale początkiem historii, której prawdziwymi bohaterami są pielgrzymi.

Wystawa przygotowana na rok stulecia jest największą i najbardziej ambitną z dotychczas organizowanych przez Sanktuarium Fatimskie ekspozycji. Wiele prezentowanych na niej ekspozycji zostało wypożyczonych od kolekcjonerów prywatnych oraz instytucji kościelnych i świeckich.

Wszyscy ci, którzy odwiedzą Cova da Iria mogą oglądać wystawę „Barwy słońca: światło Fatimy we współczesnym świecie” w podziemiach bazyliki Trójcy Przenajświętszej w sali św. Augustyna do końca października przyszłego roku, codziennie od 9.00 do 19.00. Wstęp na wystawę jest bezpłatny.

Do 4 października 2017 r. wystawę zwiedziło 232 138 osób.

Figura pielgrzymująca w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych

Konferencja poświęcona stuleciu objawień fatimskich / Ks. Roger J. Landry

12 maja (w tym samym czasie, gdy papież Franciszek rozpoczynał pielgrzymkę do Portugalii) w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych odbyła się konferencja poświęcona setnej rocznicy objawień fatimskich, podczas której szczególny nacisk położono na zagadnienie pokoju jako wiodący temat orędzia tych objawień. W konferencji udział wzięło 600 osób.

„Gościem honorowym” wydarzenia była figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej, pobłogosławiona przez papieża Piusa XII w 1947 r. – w trzydziestą rocznicę objawień. Przypomnijmy, że po raz pierwszy wizerunek fatimski odwiedził siedzibę Narodów Zjednoczonych 8 grudnia 1952 r.

W swoim wystąpieniu abp Bernardito Auza, nuncjusz papieski przy ONZ, prosił o modlitwę w intencji pokoju i o zaprzestanie aktów przemocy przede wszystkim w Syrii, Iraku, południowym Sudanie, Somalii, Jemenie, Republice Środkowoafrykańskiej, Demokratycznej Republice Konga, we wschodniej Ukrainie i w Korei Północnej. Arcybiskup mówił także „o tragedii terroryzmu, prześladowań religijnych, etnicznych i rasowych, represjach stosowanych przez reżimy totalitarne, mordercze kartele narkotykowe i zorganizowane grupy przestępcze, o handlu ludźmi i innych formach współcz-

Pierwsza wizyta figury pielgrzymującej w ONZ miała miejsce w 1952 r.

snego niewolnictwa oraz różnych narodowych konfliktach, które zalewają świat falami krwi i nienawiści”.

Podczas konferencji, której głównym celem była rozmowa o „planie pokoju dla świata”, wiele osób podchodziło do figury Matki Boskiej Fatimskiej, aby u jej stóp złożyć swoje modlitwy. Po zakończeniu obrad ich uczestnicy spotkali się w położonym obok siedziby ONZ kościele pw. Świętej Rodziny. Następnego dnia odbyło się też nabożeństwo w intencji pokoju w katedrze św. Patryka.

Arcybiskup Auza powiedział, że „plan pokoju proponowany przez Maryję składa się

z czterech, uniwersalnych nauk”. Pierwszą z nich jest potrzeba nawrócenia: „Trzeba zmiany, zmiany sposobu myślenia i życia, trzeba przeanalizować myśli, przemyśleć słowa i czyny”. Drugą nauką jest to, że „pokój zaczyna się w sercu”. Widać to w wezwaniu Maryi do poświęcenia się Jej Niepokalanemu Sercu. Trzecia lekcja uczy nas, że „modlitwa jest narzędziem pokoju; i to nie tylko dlatego, że przemienia ona modlącego się, ale także dlatego, że modlitwa może zmienić świat”. I wreszcie czwarta i ostatnia nauka mówi nam o potrzebie zaangażowania wszystkich ludzi w pracę nad utrzymaniem pokoju.

Wizerunek pielgrzymujący Matki Boskiej Fatimskiej w Czechach

Przez miesiąc figura przemierzyła około 3 900 km / Pavel Dokládal

13 września Sanktuarium Fatimskie przekazało kardynałowi Dominikowi Duce, przewodniczącemu Konferencji Episkopatu Czech, figurę pielgrzymującą Matki Boskiej Fatimskiej, która rozpoczęła peregrynację po kraju. Ceremonia odbyła się na Placu Modlitwy na zakończenie Mszy św. międzynarodowej. Występujący w imieniu biskupa diecezji Leirii-Fatimy, rektor Sanktuarium ks. Carlos Cabecinhas wyraził pragnienie, aby „Wielka Ambasadorka orędzia fatimskiego i tego Sanktuarium niosła wytchnienie cierpiącym, a siłę tym, którzy odważnie świadczą o swej wierze w niesprzyjających okolicznościach; i aby otwierała Bogu drogę do serc tak wielu ludzi, którzy spotkali Ją na swojej drodze”.

Na znak więzi między orędziem z Fatimy a historią Czech, kardynał Duka ofiarował Sanktuarium figurę Dzieciątka Jezus z Pragi. Najwyższy dostojnik Kościoła katolickiego w Czechach powiedział: „Podczas pierwszej narodowej pielgrzymki do tego Sanktuarium dziękujemy za odzyskaną wol-

ność. Szczególne dzięki składamy za nowe pokolenie, które wyrosło już w czasach tej wolności; pokolenie, które nie poznało nazistowskich więzień, komunistycznych więzień, zniewag, utraty wolności, prześladowania za praktykowanie wiary. Dziś spotykamy się tu wszyscy razem: mężczyźni, kobiety, matki, ojcowie, dzieci, zakonnicy i zakonnice, kapłani, a także biskupi”.

W trwającej miesiąc pielgrzymce w Czechach uczestniczyło 690 kapłanów, w tym biskupi z różnych diecezji oraz ponad 36 500 wiernych. Trasa peregrynacji liczyła około 3 900 km. Fatimskiej Pani towarzyszyły też zawsze troje dzieci, które – niczym Franciszek, Hiacynta i Łucja – zachęcały wiernych do odmawiania różańca.

Figurze pielgrzymującej towarzyszyli biskupi, 690 kapłanów i 36 500 wiernych

Bp Bonanno zapowiada poświęcenie diecezji San Marco Argentano-Scalera Niepokalanemu Sercu Maryi

8 września figura Matki Boskiej z Fatimy rozpoczęła diecezjalną pielgrzymkę w sanktuarium w Pettoruto / Giovanni Celia

Bp Leonardo Bonanno, ordynariusz diecezji San Marco Argentano-Scalera, zapowiedział, że – dla uczczenia setnej rocznicy objawień Matki Boskiej w Fatimie – poświęci diecezję Niepokalanemu Sercu Maryi.

Już od pewnego czasu bp Bonanno przygotowywał powierzoną mu diecezję do tego aktu, zachęcając wiernych do głębokiego i wyrażającego się w konkretnych działaniach przeżywania stulecia objawień Matki Boskiej Fatimskiej oraz rozwijając istniejące partnerstwo między sanktuarium diecezjalnym Najświętszej Maryi Panny z Pettoruto w San Sosti i Sanktuarium Fatimskim. Kładąc szczególny nacisk na

orędzie skierowane przez Matkę Boską do trojga pastuszków i odpowiadając tym samym na prośbę Przenajświętszej Dziewicy przedstawioną w Cova da Iria wobec całego świata, a w szczególności Rosji, biskup zachęcał wspólnoty parafialne do poświęcania się Niepokalanemu Sercu Maryi.

Uzyskawszy aprobatę diecezjalnej Rady kapłańskiej dla tej inicjatywy bp Bonanno zalecił, aby od 8 września (uroczystość Narodzenia Najświętszej Marii Panny) do 7 grudnia (wigilia uroczystości Niepokalanego Poczęcia Maryi) kapłani, zakonnicy, diakoni, seminarzyści i wierni świeccy z całej diecezji składali Matce Boskiej dar w po-

staci modlitwy, pokuty i uczynków miłosierdzia wraz z uroczystym poświęceniem się Jej Niepokalanemu Sercu.

8 września figura Matki Boskiej, przywieziona z Fatimy, wyruszyła z regionalnego sanktuarium maryjnego w Pettoruto i nawiedza wszystkie wspólnoty w diecezji. Jej pielgrzymka zakończy się 7 grudnia w miejscowej katedrze. Obecny będzie kardynał Angelo Amato, prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, który ogłosi dekret o heroicznosci cnót czcigodnego sługi Bożego biskupa Agostino Ernesto Castrillo. Na zakończenie uroczystości biskup Bonanno dokona poświęcenia diecezji Niepokalanemu Sercu Maryi.

Nowy arcybiskup Mediolanu poświęcił swą postać Matce Boskiej Fatimskiej

Akt zawierzenia wyrazem nabożeństwa do Przenajświętszej Maryi Panny / Ks. Alberto Rocca ICMS

Nasza wspólnota w Bisentrato di Pozzuolo Martesana (archidiecezja Mediolanu) już od kilku lat prowadzi Centrum Duchowości „Nostra Signora del Rosario di Fatima” („Matka Boska Różańcowa z Fatimy”). Stworzył je kardynał Carlo Maria Martini, ówczesny arcybiskup Mediolanu, aby było miejscem prowadzenia ewangelizacji i upowszechniania orędzia fatimskiego.

13 sierpnia tego roku w Centrum Duchowości w Bisentrato miało miejsce bardzo ważne wydarzenie, w którym miałem przyjemność uczestniczyć. Nowy arcybiskup Mediolanu, Jego Ekscelencja Mario Delpini, kilka dni po swoim ingresie (który odbył się 9 września), przewodniczył tradycyjnym uroczystościom fatimskim, organizowanym tu każdego 13 dnia miesiąca od maja do października. Na zakończenie Mszy św. arcybiskup poświęcił swą postać pasterza Kościoła mediolańskiego Matce Boskiej Fatimskiej przed jej wizerunkiem.

13 września arcybiskup zawierzył się opiece Matki Boskiej Fatimskiej

Ten akt zawierzenia wydaje się być bardzo ważny i znaczący. Jest on kolejnym pięknym elementem obchodów

setnej rocznicy objawień i ukazuje wielkie nabożeństwo nowego arcybiskupa Mediolanu do Matki Boskiej Fatimskiej.

Pielgrzymi z Litwy i Bułgarii gościli w Sanktuarium Fatimskim

Pielgrzymki narodowe w roku stulecia objawień Matki Boskiej / Cátia Filipe

Okolo tysiąca pielgrzymów z Europy wschodniej przybyło do Fatimy w pielgrzymce pokoju

Od 20 do 23 października Sanktuarium Fatimskie gościło pielgrzymki narodowe z Litwy i Bułgarii, w których przybyli do Cova da Iria wierni świeccy wraz ze swoimi kapłanami i biskupami.

Pielgrzymka narodowa z Litwy rozpoczęła się w kaplicy Śmierci Jezusa. W uroczystości, której przewodniczył arcybiskup Gintaras Grusas, uczestniczyło ponad 600 pielgrzymów, 100 księży i 8 biskupów. Wśród pielgrzymów można było spotkać zarówno osoby przybyłe z Litwy, jaki i Litwinów mieszkających w Portugalii. Pątnicy nawiedzili miejsca objawień Anioła i domy pastuszków w Aljustrel oraz wzięli

udział w różańcu i procesji ze świecami.

Przypomnijmy, że w 2013 r. – z okazji obchodów Roku Wiary oraz 600. rocznicy chrztu Żmudzi i 20. rocznicy wizyty na Litwie papieża Jana Pawła II – do Fatimy przybyła grupa litewskich pielgrzymów, którzy przez 4 400 km niesli krzyż ważący 65 kilogramów. Pielgrzymi ci uczestniczyli w międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w październiku 2013 r.

Narodowa pielgrzymka z Bułgarii rozpoczęła się pozdrowieniem Matki Boskiej w Kaplicy Objawień i Mszą św. w kaplicy Aniołów. Grupie liczącej około 210 pielgrzymów towarzyszyło 10 księży i biskup Christo Proykov. Także i ci pą-

nicy uczestniczyli w sobotę (21 października) w różańcu i procesji ze świecami, a w niedzielę – w oficjalnym programie Sanktuarium z Mszą św. międzynarodową na Placu Modlitwy.

1 lipca tego roku parafia pw. Matki Boskiej Fatimskiej w Pleven, na północy Bułgarii, gościła kardynała Leonardo Sandriego – prefekta Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich, który wraz z bułgarskimi katolikami świętował stulecie objawień w Fatimie. Sanktuarium fatimskie w Pleven powstało z inicjatywy biskupa Petko Christova de Nicopoli, po pielgrzymce katolickich biskupów z Bułgarii do Sanktuarium w Fatimie w 1996 r.

Matka Boska Fatimska ukoronowana przez biskupa José F. Oliverosa

Korona podarowana przez Sanktuarium Fatimskie znakiem jedności w wierze / Jilson N. Tio

13 maja figura Matki Boskiej Fatimskiej została ukoronowana przez Jego Ekscelencję José F. Oliverosa, biskupa diecezji Malolos na Filipinach. W uroczystości udział wzięły tysiące wiernych.

Na początku roku, rektor Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie ks. Carlos Cabecinhas, przysłał do Malolos złotą koronę. Ks. Cabecinhas podkreślił, że „tym darem Sanktuarium pragnie wyrazić łączność z obchodami stulecia objawień fatimskich na Filipinach, życząc ze szczerego serca, by dar ten wzmocnił wśród wiernych nabożeństwo do Niepokalanego Serca Maryi”.

Trwające od maja do października uroczystości obchodów setnej rocznicy objawień w Fatimie były transmitowane w

filipińskich archidiecezjach i diecezjach dzięki bezpośrednim relacjom na oficjalnej stronie internetowej Sanktuarium Fatimskiego.

Orędzie Matki Boskiej z Fatimy przypomina nam o potrzebie modlitwy, przede wszystkim modlitwy różańcowej w intencji pokoju. Mówi także o konieczności nawrócenia, szczególnie powrotu do sakramentów oraz o poświęceniu, w tym poświęceniu narodów i rodzin Niepokalanemu Sercu Maryi. Wzywa też do pokuty i ponoszenia ofiar w codziennym życiu. Wydarzenia fatimskie, szczególnie zaś ostatnie objawienie Anioła Pokoju, pokazuje nam wielkie znaczenie Eucharystii. Dlatego podczas naszych uroczystości wierni uczestniczyli we Mszy św. i adoracji eucharystycznej.

Figura pielgrzymująca w Angoli

Według relacji ks. Luciano Cristino z Sanktuarium Fatimskiego, 20 lipca 1948 r. figura pielgrzymująca Matki Boskiej wyruszyła drogą morską z portu w Lizbonie w kierunku kontynentu afrykańskiego.

Po drodze zatrzymała się w Funchal na Maderze oraz na Wyspach św. Tomasza i Książęcej. 30 lipca przybyła do Angoli, gdzie przebywała do 30 września. Następnie wyruszyła do Mozambiku. Jej pobyt w tym kraju zakończył się 13 listopada w stolicy – mieście Lourenço Marques (obecnie: Maputo).

Stamtąd figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej udała się do Republiki Południowej Afryki i dalej w długą lądową podróż do Kairu (Egipt) przez Rodezję Południową, Transwal, Rodezję Północną, Zanzibar, Tanzanie, Ugandę, Etiopię, Erytreę i Libię.

Stulecie objawień w Fatimie: wspomnienie otwarte na nadzieję

/ Ks. Vítor Coutinho

Określenie Fatimy jako „płaszczka światła, który nas okrywa”, użyte przez papieża Franciszka, jest zrozumiałe dla każdego, kto choć raz znalazł się wśród pielgrzymów, którzy w Sanktuarium modlą się i śpiewają; wśród zapalonych świec, które mnożą się w tysiącach uniesionych rąk i rozjaśniają mrok nocy na placu, tak ogromnym dla kogoś, kto czuje się małą cząstką reprezentowanej tu społeczności. Obraz ten może być także, na swój sposób, wyrazem doświadczeń wynikających z uczestnictwa w programie obchodów stulecia objawień fatimskich. Liczne, podejmowane w latach 2010–2017, przedsięwzięcia pomogły przekazać duchowość Fatimy wielu chrześcijanom i wspólnotom chrześcijańskim, sprowadziły do Sanktuarium Fatimskiego ogromne rzesze pielgrzymów, poddały wydarzenia w Fatimie licznym dyskusjom na najróżniejszych forach, pozwoliły na wielopłaszczyznowe zbliżenie rozmaitych znaczeń i doświadczeń fatimskich, upowszechniły i pogłębiły znajomość orędzia objawień na odległych krańcach ziemi. Można też było zaobserwować (przed wszystkim w roku 2017) stałą i intensywną obecność Fatimy w środkach masowego przekazu, w mediach społecznościowych, w programach duszpasterskich diecezji i parafii.

Jak napisali portugalscy biskupi: „Sanktuarium stało się przestrzenią gościnną dla wszystkich, którzy jej poszukują, solidarną z potrzebami i udrękami tego świata. Sanktuarium jest dziś przede wszystkim miejscem modlitwy, ale także sceną dynamicznych przedsięwzięć kulturalnych i ośrodkiem refleksji religijnej oraz teologicznej, prowadzonej w oparciu o wydarzenia sprzed stu lat i wyzwania, jakie wciąż stawiają one przed Kościołem”.

Od początku przygotowań harmonogramu obchodów stulecia priorytetem było świętowanie, a nie tylko upamiętnianie objawień. Nie chodziło o ułożenie planu ceremonii, ale stworzenie okazji do świętowania. Świętując, przywołujemy wdzięczne wspomnienie, aby je przeżywać w teraźniejszości i radować się rodzącą się z niego rzeczywistością duchową. Nie chodziło więc o plan uroczystości, ale o program duchowy, który pozwoliłby każdemu – bez względu na to, gdzie się znajduje – dotrzeć do tajemnicy, jaką niesie ze sobą Fatima. Świętowanie setnej rocznicy objawień upamiętnia tę tajemnicę,

która staje się aktualna w teraźniejszości, wymowna dla mężczyzn i kobiet naszych czasów; tajemnicę zdolną przysporzyć nowych sił i nadziei każdemu, kto wierzy w miłość Boga, który w swoim miłosierdziu nie opuszcza ludzi, nawet, gdy podążają oni w kierunkach, które sami wyznaczają.

Dlatego wiodącym motywem obchodów rocznicy objawień stało się orędzie fatimskie, którego najważniejsze treści posłużyły do stworzenia szczegółowego programu tematycznego. Program ten leży u podstaw planu uroczystości. Znalazły się w nim nie tylko bardzo liczne inicjatywy naukowe, służące studiom i pogłębianiu rozważań nad orędziem, ale także elementy inspirujące pielgrzymowanie przybywających do Sanktuarium pątników, w tym przygotowywane dla nich modlitwy i różne propozycje rozwijania pobożności lub refleksji. Wieloma różnymi drogami dążono do sedna orędzia fatimskiego: iść na spotkanie z Bogiem, dzięki macierzyńskiej trosce Maryi. Taki jest również sens tematu wybranego przez Sanktuarium Fatimskie na zakończenie siedmioletniego cyklu obchodów. Jest to zapewnienie Matki Boskiej, będące kluczem do odczytania całego orędzia fatimskiego: „Moje Niepokalane Serce będzie twoją ucieczką i drogą, która cię zaprowadzi do Boga”.

Znaczącym owocem duszpasterskiego programu obchodów stulecia była właśnie swoista interakcja między orędziem fatimskim a odbywającymi się w Sanktuarium uroczystościami, nabożeństwami, działaniami katechetycznymi i kulturalnymi. Przyczyniło się to do połączenia rozmaitych środków wyrazu dla wypowiedzenia dziś na nowo orędzia objawień i do rozwoju kreatywności, by temat Fatimy ukazać poprzez rozliczne dziedziny sztuki oraz metodologie duszpasterskie i pedagogiczne.

Szczególnie ważną inicjatywą, która włączyła w obchody stulecia najbardziej odległe rejony Portugalii, była peregrynacja figury pielgrzymującej po wszystkich diecezjach kraju. Wizerunek Pani Fatimskiej przemierzył około 22 000 km i wszędzie tam, gdzie się pojawił, zgromadził nadszpedziewanie liczne rzesze wiernych. Wiele europejskich krajów podjęło potem podobne inicjatywy. Pozwoliło to poczuć, że Przenajświętsza Dziewica Maryja to

także pątniczka, towarzyska naszego pielgrzymowania, która nie odstępowała nas na drogach życia, dodaje siły w pielgrzymowaniu do świętości, stanowi przykład życia w wierze.

Kulminacyjnym punktem obchodów setnej rocznicy objawień była, bez wątpienia, pielgrzymka papieża Franciszka do Cova da Iria w dniach 12 i 13 maja, podczas której Ojciec Święty kanonizował Franciszka i Hiacyntę Marto. Wybrane przez papieża hasło – „Z Maryją, pielgrzym nadziei i pokoju” – wyraźnie wskazywało, że w Fatimie pragnął on być pielgrzymem pośród pielgrzymów. W każdej chwili tej intensywnej pielgrzymki papież-pielgrzym dodawał sił wiernym pątnikom. Kanonizacja widzących dzieci utwierdziła wszystkich chrześcijan w przekonaniu, że życie prowadzone w zgodzie z duchowością fatimską może każdego człowieka doprowadzić do świętości.

Obchody stulecia objawień fatimskich były pod każdym względem wielowymiarowe i różnorodne, zachęcały do spojrzenia na wspomniane wydarzenia pod różnym kątem i z pozycji rozmaitych wrażliwości: ludowej i naukowej, religijnej i liturgicznej, kulturowej i celebrytowej, poznawczej i refleksyjnej. Podjęte przez Sanktuarium kompleksowe działania objęły swym zasięgiem szerokie rzesze ludzi, docierając zarówno do osób pobożnych, jak i krytycznie nastawionych wobec wydarzeń w Fatimie; włączyły ludzi wcześniej niezaangażowanych i dały miejsce nowym środkom artystycznego wyrazu. Różnorodność to niewątpliwie jedna z najważniejszych charakterystyk programu obchodów setnej rocznicy objawień fatimskich.

Stulecie Fatimy pozwoliło nam przeżywać radość ze spotkania Bożą miłością i Niepokalnym Sercem Maryi; poprowadziło do uczestniczenia w miłosierdziu Boga, którego miłość jest silniejsza niż ludzka niegodziwość; umożliwiło głębsze i bardziej aktualne odczytanie orędzia fatimskiego; zaprosiło – tak wierzących, jak i sceptyków – do spojrzenia na Fatimę; zaniósł światło Fatimy do najdalszych zakątków ziemi. Teraz pozostaje nam odpowiedzieć na wezwanie papieża Franciszka: „Pozwólm się prowadzić światłu, które wychodzi z Fatimy. Niech Niepokalane Serce Maryi zawsze będzie naszą ucieczką, pociechą i drogą, która nas prowadzi do Chrystusa”.

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).

Fátima Światło i Pokój

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas
Wydawca i redakcja: Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie
Płatnik nr. 500 746 699
Adres: Santuário de Fátima – Apartado 31
 2496-908 FÁTIMA (Portugal)
 tel.: +351 249 539 600 * Fax: +351 249 539 668
 Email: comunicacao@fatima.pt
 www.fatima.pt
Druk: Gráfica Almondina – Torres Novas
Egzemplarz obowiązkowy: 210 650/04
ISSN: 1647-2438
 Zwolnione z rejestru E.R.C. na mocy dekretu 8/99 z 9 czerwca – art. 12, paragraf 1, podpunkt a).

FATIMA ŚWIATŁO I POKÓJ – PRZEDŁUŻENIE / NOWE PRENUMERATY

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo:

niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji

Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5

BIC/SWIFT: BCOMPTPL / Czek lub przekaz pocztowy: Santuario de Nossa Senhora de Fatima, Apartado 31, 2496-908 Fatima Portugal

Pomóż nam rozpowszechnić orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!